



ชื่อหนังสือ:	ขุนเดช
ผู้แต่ง:	สุจิตต์ วงษ์เทศ
สำนักพิมพ์:	ดรีมแลชเชอร์
พิมพ์ครั้งที่:	9
พิมพ์ปีที่:	2555
จำนวนหน้า:	168 หน้า
ราคา:	110 บาท

นายเคื่อง หัวหน้าคนงานชุดแต่งโบราณสถานรับปาก อาจารย์ประทีป หัวหน้าคณะโบราณคดีของกรมศิลปากรว่าจะปักหลักเฝ้าพระศิลา พระพุทธรูปที่ถูกค้นพบในถ้ำศิลาบนเขาหลวงสุโขทัยให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของพวกโจรใจบาปที่จะมาลักตัดเศียรพระ โดยเฉพาะกับ **กำนันบุญ สุขทัย** ซึ่งมีนิสัยขี้โกงชอบสะสมและลักลอบซื้อขายวัตถุโบราณ เมื่อกำนันบุญรู้เรื่องพระศิลาเลยอยากได้ จึงเดินทางมาศรีสะเกษขอลงชื่อขอให้นายเคื่องเปิดทางให้เข้าไปตัดเศียรพระ แต่นายเคื่องปฏิเสธ นายเคื่องเป็นห่วงพระศิลาเลยจำเป็นต้องฝาก **ขุนเดช** ลูกชายวัย 10 ขวบไว้กับ **คำปิ่น** หญิงสาวที่แอบชอบพ่อของขุนเดช และคอยช่วยเหลือขุนเดชเหมือนลูกแท้ๆ แต่ความอยากรู้อยากเห็นของขุนเดช ทำให้ขุนเดชแอบขึ้นรถของอาจารย์ประทีปไปหาพ่อที่ถ้ำศิลา อาจารย์ประทีปกลัวภัยจะเกิดกับนายเคื่องจึงให้ปิ่นไว้ แต่นายเคื่องปฏิเสธยืนยันว่าจะใช้แค่ **ดาบนิล** ดาบเหล็กเนื้อดีที่มีสีดำตลอดตั้งแต่ด้ามและตัวปดซึ่งทำจากเขาควายตายฟ้าผ่า เนื้อเหล็กเป็นเหล็กกล้าผ่านการตีจากช่างยอดฝีมือในศรีสะเกษ มีเพียงไม่กี่คนที่จะตีดาบให้ออกมาเป็นสีดำถึงเนื้อในได้ ดาบนิลจึงคมกริบและหายาก นายเคื่องรักษาไว้อย่างดีเพื่อปกป้องแผ่นดิน ฟากกำนันบุญที่โกรธนายเคื่อง จึงสั่งให้ **เสื่อเชน** กับ **เสื่อซิด** ลูกน้องพาพวกบุกไปที่ถ้ำศิลาเพื่อจัดการกับนายเคื่องและเอาเศียรพระมาให้ได้

ขุนเดชที่แอบตามอาจารย์ประทีปมาหาพ่อ แต่เกิดพลัดหลงอยู่ในป่า โขคดีที่เจอ หลวงพ่อสุข พระธุดงค์ที่มาปักกลด หลวงพ่อสุขเคยเจอกับนายเคื่อง จึงพาขุนเดชไปหาพ่อ นายเคื่อง โกรธลูกชายมากที่แอบหนีมาจะตี แต่หลวงพ่อก็ห้ามไว้บอกพ่อกันว่านี่เข้าจะเป็นคนพาขุนเดชกลับไปเอง คินนั้นนายเคื่องจึงต้องให้ขุนเดชค้างในถ้ำ ขุนเดชนอนฟังพ่อเล่าเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับเขาหลวงให้ฟังว่า เขาหลวง คือ พระขลุ่ย พิเทวดาที่สถิตอยู่ที่นี่ ยิ่งใหญ่กว่าเทวดา หากผู้ครองเมืองรู้จักไหว้และทำพิธีเช่นถูกต้องแล้ว เมืองสุโขทัยย่อมถาวรยั่งยืน เพราะเหตุนี้ นายเคื่องจึงต้องมาเฝ้าพระศิลาเอาไว้จากพวกคนใจบาป ระหว่างนั้นเสื่อแขน เสื่อซิดก็บุกเข้ามา นายเคื่องเป็นห่วงลูกชายจึงสั่งให้ขุนเดชไปซ่อน แต่สุดท้ายนายเคื่องก็สู้พวกมันไม่ได้ เพราะในระหว่างการต่อสู้ดาบนิลหัก นายเคื่องถูกฆ่าตายอย่างเหี้ยมโหดแล้วตัดเอาเศียรพระศิลาไป เสื่อซิดได้ยินเสียงขุนเดช จึงคิดจะจัดการอีกคน แต่ขุนเดชคว้าดาบนิลเป็นอาวุธและหนีเข้าหาไป

กลางดึกคืน ขณะที่หลวงพ่อกำลังนั่งเจริญสมาธิอยู่ในกลด หลวงพ่อสุขได้เห็นนิมิตบางอย่างที่น่าตกใจ หลวงพ่อเห็นความเสื่อมทรามของผู้คนที่ไม่เคารพต่อพระพุทธศาสนา ศิลปะกลายเป็นเครื่องประดับฝาบ้าน พระพุทธรูปถูกรุมขจัดดูเพื่อขอหวย พระพุทธรูปที่งดงามก็ถูกตัดเศียรนำเวทนา หลวงพ่อสุขสะดุ้งตื่นพร้อมกับเสียงร้องขอความช่วยเหลือจากขุนเดชที่กำลังถูกพวกเสื่อแขน เสื่อซิดตามล่า ภาพของพ่อที่ถูกฆ่าตายอย่างเหี้ยมโหด ภาพของพระศิลาที่ถูกตัดเศียรทำให้ขุนเดชกลัวจนซ็อกหมดสติ

หลวงพ่อกับขุนเดชไปพบนายเคื่องที่ถูกฆ่าตายที่ถ้ำ จึงออกตามหาขุนเดชและได้พบสลบอยู่ที่ซอกหินจึงปลุกขุนเดชให้ตื่น แต่ขุนเดชกลับลุกขึ้นมาแสดงอาการเกรี้ยวกราด เหมือนกับสัตว์ หลวงพ่อรู้ว่าที่เพราะอาการซ็อกตกใจกลัวจนเสียดสี หลวงพ่อนั่งนิ่งและแผ่เมตตาให้ขุนเดชสงบ ซึ่งก็ได้ผล หลวงพ่อกับขุนเดชไปกะหม่อมขุนเดชให้หลับอย่างสงบ

ข่าวการตายของนายเคื่องและการหายตัวไปของขุนเดช เป็นที่โหยงใจไปทั่วว่าเป็นฝีมือของพวกโจรใจบาป จำแค้น ซึ่งรักและเคารพนายเคื่องเหมือนพี่ชาย คิดว่าขุนเดชน่าจะยังมีชีวิตอยู่ จึงชวน คำปัน น้องสาวออกตามหาขุนเดช แต่ไม่พบ คำปันทำใจไม่ได้ว่าขุนเดชจะตาย

10 ปีต่อมา หลวงพ่อสุขซึ่งเป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่วัดในกรุงเทพฯ ได้เลี้ยงดูขุนเดชจนเติบโต ฉลาดเฉลียว สามารถสอบเข้าเรียนเป็นนักศึกษาในคณะโบราณคดีด้วยคะแนนสูงสุด แต่ขุนเดชจำเรื่องราวเมื่อ 10 ปีก่อนไม่ได้ ส่วนดาบนิลหัท หลวงพ่อสุขก็เก็บไว้ในกุฏิไม่เคยนำมาให้ขุนเดช แต่หลวงพ่อก็ไม่รู้ว่าหลายคืน ขุนเดชมักจะฝันร้ายเห็นภาพเศียรพระศิลาถูกตัด ซึ่งขุนเดชก็ไม่กล้าเล่าให้หลวงพ่อฟัง

ใกล้ๆ วัดที่ขุนเดชอาศัยอยู่เป็นโรงหล่อพระของ **ลุงเถิน** ที่เอ็นดูขุนเดชเพราะเป็นเด็กเอาการเอางาน มักมาช่วยงานลุงเถิน แถมยังช่วยตีหนังสื่อให้ **ดารา** ลูกสาวที่อยากจะสอบเข้าคณะโบราณคดี ดารา มักจะก่อนขอพ่อบ่อยๆ หว่าพ่อรักขุนเดชเหมือนลูกชาย ลุงเถินกลัวว่าถ้าตัวเองตายไปจะถ่ายทอดวิชาพวกนี้ให้ลูกสาวไม่ได้ จึงสอนให้ขุนเดชทั้งวิชาเชิง ดาบ เข็มมวยคาดเชือกและการตีดาบไว้เป็นความรู้ติดตัว เพราะเชื่อในความเป็นคนดีของขุนเดชว่าจะไม่ใช้ในทางที่ผิด

เวลาที่ขุนเดชไปไหนมาไหนกับดารา ใครๆ มักจะคิดว่าสองคนเป็นกันรักกัน แม้แต่ **ยัง** หรือ **ยงยุทธ** เพื่อนสนิทที่กำลังสอบเข้าเรียนตำรวจก็คิด ขุนเดชรู้ว่ายังแอบชอบดาราเลยคิดจะช่วยยัง ขุนเดช ขวนไปเที่ยวอยุธยาเพื่อชมโบราณสถาน แต่ดารา รู้ตัวว่าขุนเดชทำเพื่อยังเลยน้อยใจเพราะตัวเองแอบชอบขุนเดช ดารานั่งรถบัสดับกรุงเทพฯคนเดียว แต่ระหว่างทางเจอ **ประดับ** ลูกชายนายทหารนิสสัยเกรง จึงกร่างประดับกับเพื่อนพยายามชวนดาราให้ขึ้นรถไปด้วย ขุนเดชกับยังตามมาเจอเข้าเลยมีเรื่องกัน อาจารย์ ประทีป ผ่านมาก็เลยอาสาพาพวกขุนเดชไปส่งที่กรุงเทพฯ อาจารย์ประทีปก็สะดุ้งชื่อขุนเดชมาก ยิ่งได้รู้ว่าขุนเดชเป็นเด็กกำพร้า อาศัยอยู่ในวัดและเป็นนักศึกษาโบราณคดีที่มีความรู้เกี่ยวกับสุโขทัยก็ยิ่งสนใจ

ขุนเดชกลับมาวัดก็ทราบข่าวร้ายว่าหลวงพ่อกำลังอาพาธหนักแต่ไม่ยอมไปโรงพยาบาล อาจารย์ประทีปสงสัยว่าทำไมหลวงพ่อกำลังถึงตั้งชื่อเด็กว่าขุนเดช จึงขอเข้าไปมนัสการกราบหลวงพ่อ และก็จำได้ว่าหลวงพ่อกำลังพูดอะไรที่เขาคงจำไม่ได้ หลวงพ่อสุขก็เคยเจอที่เขาหลวง 10 ปีก่อนเลยยังมั่นใจ หลวงพ่อเลยเล่าให้อาจารย์ฟังถึงสาเหตุที่ต้องพาขุนเดชมาอยู่ที่วัดและเลี้ยงดูขุนเดช เพราะขุนเดชเห็นภาพพ่อตัวเองถูกฆ่าตายต่อหน้าต่อตา จึงซ็อกและจำความไม่ได้ หลวงพ่อกลัวว่าถ้าโจรรู้ว่าขุนเดชยังมีชีวิตอยู่จะเป็นอันตราย จึงพาขุนเดช มากรุงเทพฯ แต่ขุนเดชก็ยังคงมีจิตวิญญาณของคนศรีสังขาลย์ เพียงแค่ภาพโบราณสถานของสุโขทัยจากหนังสือ ขุนเดชก็จดจำรายละเอียดได้หมด หลวงพ่ออยากให้อาจารย์ประทีปรับปากว่าจะคืนดาบนิลอันนี้ให้ ขุนเดชก็ต่อเมื่อจิตใจของขุนเดชนิ่งสงบและรู้จักคำว่าโหล

ระดับมาหาราถึงโรงหล่อพระ แต่ถูกไล่ตะเพิดเพราะลองดีกับเงินนักเลงเก่า ระดับเจ็บแค้น จึงใช้อิทธิพลของพ่อพาทหารบุกไปโรงหล่อพระแจ้งข้อหาช่องสุมอาวุธสงคราม เงินปฏิเสธว่าไม่เคยเกี่ยวข้องกับอาวุธ ระดับจึงสั่งให้พรรคพวกทุบทำลายพระพุทธรูปที่หล่อเสร็จแล้ว คาราและนายเงินหัวใจสลายที่เห็นพระพุทธรูปถูกทำลาย ระดับเอาปืนที่ยัดไว้ในองค์พระเป็นหลักฐานเล่นงานนายเงินให้ถูกจับกุม

ขุนเดชต้องพาคาราไปพักกับย้งเพื่อความปลอดภัย ย้งกับคารากลับเวรดาของขุนเดช ขุนเดช ไปที่โรงหล่อพระที่เหลือแต่ซาก เศียรพระที่ถูกทุบทำลายจนหลุดจากบ่าทำให้ภาพอดีตของขุนเดชผุดเข้ามา ขุนเดชนำดาบนิลออกมาแล้วมุ่งหน้าไปหาระดับ

อาการอาพาธของหลวงพ่อกำเริบหนัก หลวงพ่อถามหาขุนเดชแต่ไม่มีใครรู้ ดาบนิลหักตกลงมาจากชั้นวาง นิมิตรเมื่อ 10 ปีก่อนกลับมาอีกครั้ง หลวงพ่อสุขหายใจวชิรพุดเป็นคำสุดท้ายก่อน มรณภาพว่า "จากนี้ไปไม่มีใครหยุดขุนเดชได้อีกแล้ว"

ขุนเดชควงดาบนิลของลุงเงินบุกเข้าไปเล่นงานพวกระดับ แต่พลาดท่าถูกพวกระดับจับตัวได้ พวกมันซ้อมขุนเดชจนสะบักสะบอม ขุนเดชเริ่มประติประต่อเรื่องราวเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมาได้แล้ว พวกระดับเห็นขุนเดชหนึ่งไปก็นึกว่าหมดสภาพ แต่ขุนเดชกลับลุกขึ้นมาด้วยเวรดากราดเกรี้ยว คว่าดาบนิลได้ และเกือบจะสังหารระดับด้วยการบั่นคอ แต่ก็ต้องหยุดชะงักเมื่อมีกลุ่มทหารเข้ามายุติการก่อเหตุ ระดับนึกว่าคนของพ่อมาช่วยแต่คิดผิด เพราะเป็นทหารที่จอมพล ป. ถูกคณะจอมพลสฤษดิ์เข้ายึดอำนาจหลังเกิดการเลือกตั้งสกปรกและรัฐบาลได้รับการคัดค้านจากประชาชนอย่างหนัก

ระดับและครอบครัวต้องหลบหนีภัยการเมืองออกนอกประเทศ ลุงเงินถูกปล่อยตัวออกจากคุกให้เป็นอิสระ ส่วนขุนเดชกลับมาไม่ทันได้กราบหลวงพ่อสุขที่มรณภาพไปในคืนนั้น ในงานศพของหลวงพ่อสุขขุนเดชบอกอาจารย์ประทีปว่าตนเองจำความได้แล้วว่า เป็นลูกชายนายเตียงที่หลวงพ่อช่วยชีวิตเอาไว้เวลานี้เมื่อสิ้นบุญหลวงพ่อแล้วก็ถึงเวลาที่เขาคงจะกลับไปยังบ้านเกิดที่ศรีสังขาลย์ แต่อาจารย์ประทีปทักท้วง อยากให้ขุนเดชได้เรียนโบราณคดีต่อให้จบจะได้บรรจุเข้ารับราชการ ขุนเดชปฏิเสธด้วยเหตุผลว่าอยากจะทำสานต่องานที่พ่อทำ เพราะรับปากพ่อไว้ก่อนตาย อาจารย์ประทีปไม่สามารถเปลี่ยนความตั้งใจของขุนเดช จึงรับปากว่าจะช่วยให้ขุนเดชทำงานชุดแต่งโบราณสถานศรีสังขาลย์ซึ่งกำลังขาดคนอยู่ ขุนเดชกราบขอบคุณาจารย์ประทีป และพร้อมจะเดินทางกลับบ้านเกิดทันที

อาจารย์ประทับตามไปที่กุฏิหลวงพ่อบุช งามหาคาบนิลที่หลวงพ่อกับเอาไว้แต่ลูกศิษย์วัดบอกว่า ขุนเดชได้มาเอาคาบนิลนั้นไปแล้ว อาจารย์ประทับรู้สึกใจคอไม่ดี เมื่อนึกถึงคำพูดของหลวงพ่อบุชที่กำชับไว้ว่า "อย่าคีนคาบนิลหักนี้ให้ขุนเดช จนกว่าจิตใจของขุนเดชจะนิ่งสงบพอและรู้จักคำว่าโหสิ เพราะถ้า ขุนเดชยังมีจิตที่ไม่นิ่ง แม้คาบนิลนี้จะเป็นเพียงแค่คาบหักและมีแต่รอยบิน แต่ความกราดกรี้วของขุนเดช จะทำให้คาบหักกลับมามีความคมยิ่งกว่าเก่า ไม่ต่างอะไรกับคมดาบในมือของทหารพระร่วง"

ขุนเดชจากไปอย่างเงียบๆ แม้แต่ยังกับดารา ก็ไม่รู้ว่าขุนเดชหายไปไหน เพราะขุนเดชไม่ยอมบอก ใครถึงอดีตของตัวเอง คงมีแต่ลุงเถินคนเดียวที่ได้พบขุนเดชเป็นคนสุดท้าย ขุนเดชเอาคาบนิลของลุงเถินมา คีนและให้ลุงเถินดูคาบนิลหักของพ่อ รวมถึงได้เล่าเรื่องราวในอดีตของตัวเองให้ฟัง ลุงเถินดีใจและคิดว่า ไม่ใช่เรื่องแปลกที่ชีวิตขุนเดชจะกลับมาวนเวียนกับคาบนิล อีกครั้งเพราะขุนเดช คือลูกหลานสุโขทัย สืบเชื้อสายจากทหารของพระร่วงที่มีคาบนิลเป็นอาวุธ ลุงเถินจึงไม่รับคาบนิลของตัวเองคีน และมอบให้ขุนเดช เก็บเอาไว้เพื่อเตือนสติตัวเองว่า "ถึงดาบจะเป็นอาวุธที่อันตราย แต่สิ่งทีอันตรายกว่าคมดาบก็คือใจ ขอให้ ขุนเดชใช้คาบนิลเพื่อปกป้องแผ่นดิน"

10 ปีผ่านไป....

ศรีสังฆาลังคฆามและมีมนต์ขลังด้วยศิลปะโบราณวัตถุอันทรงคุณค่า ขุนเดช ทำงานเป็นหัวหน้าคนงานชุดแต่งโบราณสถานให้กับอาจารย์ประทับ และตั้งหน้าตั้งตาทำนุบำรุงโบราณสถานทีตัวเองรักยิ่งชีวิต หลังจากที่ ขุนเดช ทำงานเสร็จ จึงมาเดินเที่ยวชมวัด และได้เข้าไปไหว้พระอจนะที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีชุม ในขณะที่กำลังไหว้พระอยู่ก็ได้ยิน เสียงเสียงเซียมซี จึงหันไปตามเสียงที่ได้ยินและได้พบกับ บั้วทอง เด็กสาวสวยวัยเพียงจะ 19 กำลังเข่ากระบอกเซียมซีเสียงดัง และอธิษฐานขอพรขมขมิมิบตามประสาเด็กสาววัยรุ่น ขุนเดชรู้สึกขำทำที่ของเด็กสาว จึงแกล้งพูดหย่นเล่นด้วยความเอ็นดู บั้วทองไม่พอใจจึงลุกเดินหนีไป ขุนเดชเดินตาม บั้วทองจึงรีบวิ่งไปหาแม่ ขุนเดชเห็นแม่ของบั้วทองจึงจำได้ว่าเป็น **น้ำคำป็น** ทีเคยเลี้ยงดู ขุนเดชตอนที่พ่อยังมีชีวิตอยู่

ขุนเดชตั้งใจที่ได้เจอน้ำคำป็นที่นี้อีกครั้ง เพราะไม่ได้เจอกันตั้งแต่คราวที่พ่อถูกฆ่าตายเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ที่ได้กลับมาที่ศรีสัชนาลัยก็ได้ ขำว่าน้ำคำป็นกับจำแทนพากันย้ายจากศรีสัชฯ ไปตั้งรกรากที่อื่น น้ำคำป็นกอดขุนเดชด้วยน้ำตาว่าเพิ่งจะรู้เรื่องขุนเดชเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง เพราะตอนที่ย้ายจากศรีสัชฯ ไปเป็นการย้าย เพราะกลัวพวกโจรที่ฆ่าพ่อขุนเดชจะย้อนมาทำร้าย ส่วนจำแทนก็โดนย้ายตามเจ้านาย แต่ตอนนี้สามีของน้ำคำป็นเพิ่งเสียและจำแทนก็เพิ่งจะได้ย้ายกลับมาที่ศรีสัชฯแล้ว น้ำคำป็นแนะนำให้ ขุนเดช รู้จักกับบัวทองลูกสาวของน้ำคำป็น ขุนเดชยิ้มให้บัวทองอย่างเอ็นดูและชมว่าสวย เหมือนน้ำสมัยสาวๆ แต่บัวทองกลับแลบลิ้นใส่ขุนเดชเพราะรู้สึกหมั่นไส้ที่ทำไมเป็นอวดเก่ง อวดภูมิความรู้เรื่องโบราณสถานและทำมาเป็นสั่งสอน คำป็นต้องปรามลูกสาวที่แก่นแก้วเป็นม้าติดกะโหลก ขุนเดชไม่คิดใจอะไร บอกเด็กก็คงเป็นเด็ก บัวทองสวนขุนเดชกลับทันทีว่าปีนี้อายุ 19 ไม่ใช่เด็กอีกแล้ว น้ำคำป็นอ่อนอกอ่อนใจฝากขุนเดชช่วยดูแลน้องด้วยขุนเดชรับปากอย่างเป็นมั่นเป็นเหมาะ

ที่วัดพระพายหลวงสุโขทัย ขณะที่ขุนเดชกำลังยืนแจกชะแลงและเครื่องมือให้กับคนงานอยู่ แต่มีคนงานคนหนึ่งซึ่งมีท่าทีแปลกๆ มันชื่อ ไอ้เถร พ่อแม่ของมันพามาฝากให้ทำงานกับขุนเดช เพราะฐานะทางบ้านยากจน ขุนเดชจึงรับไว้ให้มาทำงานเป็นคนงานขุดแต่งโบราณสถาน ไอ้เถรมีนิสัยชอบลักเล็กขโมยน้อย และชอบขโมยพระในกรุ ขุนเดชสงสัยในท่าทางมีพิรุณ แต่ไม่ได้คิดใจอะไรปล่อยในทำงานปกติ พอดตกกลางคืนเถรแอบใช้ชะแลงที่ขุนเดชแจกให้ทำงานเข้าไปขุดกรุขโมยพระเพื่อไปขายให้กับ **กำนันบุญ** พอรุ่งเช้าขุนเดชมาเจอร่องรอยการขโมยพระและเห็นรอยชะแลงที่หน้าดิน ซึ่งชะแลงแต่ละอันขุนเดชจะทำรอยตำหนิเอาไว้ ทำให้ขุนเดชรู้ว่าใครเป็นคนขุด ตกคึกขุนเดชจึงไปลากตัวเถรและเอาชะแลงของเถรมาที่กรุพระ แล้วให้เถรนำชะแลงไปเทียบกับรอยดินว่าเป็นชะแลงอันเดียวกันรีป่าว แต่เถรขัดขืนจึงต่อสู้กัน จนเถรยอมเอาชะแลงไปเทียบกับรอยดิน พบว่าเป็นรอยเดียวกัน เถรรีบปฏิเสธแล้วบอกว่าอาจจะมีคนขโมยชะแลงของตนเองไปทำความผิดก็ได้ ขุนเดชจึงให้เถรสาบาน โดย การเอามือล้วงเข้าไปในช่องปลา พร้อมทั้งสาบานว่าหากเอามือล้วงไปแล้วไม่เกิดอะไรขึ้นแสดงว่าไม่ได้ทำความผิด ซึ่งในช่องนั้นขุนเดชได้แอบเอางูเห่าใส่ไว้อยู่ พอเถรล้วงลงไปจึงโดนงูกัดแต่เถรสร้างทำเป็นไม่มีอะไรเกิดขึ้น ขุนเดชจึงปล่อยตัวเถรไป ระหว่างทางพิษของงูออกฤทธิ์ เถรจึงหมดลมเสียชีวิตเพราะพิษงู

รุ่งเช้าที่ร้านของกลุ่มเมีย นายฮวด กับ สาลี ร้านกาแฟประจำหมู่บ้าน พวกชาวบ้านต่างพากัน โยงจัน พุดคุยกันถึงเรื่องการตายของ ไอ้เถร นายฮวดถามจำแทนที่เป็นลูกค้าประจำของที่ร้าน เพราะชอบมาฟังพวก ชาวบ้านคุยกันว่าคิดยังไงกับการตายของ ไอ้เถร ซึ่งขุนเดชก็นั่งฟังอยู่ จำแทนบอกเพียงแต่ว่าเถรถูกงูเห่า กัดตาย ขุนเดชบอกสมควรแล้วที่เป็นแบบนี้ ขุนเดชจ่ายเงินค่ากาแฟแล้วจะไปทำงานต่อ แต่จำแทนรีบลุก ขึ้นยืนทำความเคารพเจ้านายคนใหม่ที่เพิ่งย้ายมาประจำที่โรงพักของศรีสังข์ฯ จำแทนแนะนำ ร.ต.ท.ยงยุทธ หรือ หมวดยงยุทธ ที่เพิ่งย้ายมาประจำอยู่ที่ศรีสังข์ฯ ให้ทุกคน ได้รู้จัก ขุนเดชกับหมวดยงยุทธพบหน้า กันก็ จำได้ดีว่าเป็นเพื่อนเก่าเพื่อนแก่กันนั่นเอง

วันคืนเก่าๆ ของหมวดยงยุทธกับขุนเดชกลายเป็นเรื่องคุยกันที่บ้านพักของหมวดยงยุทธ ขุนเดช ถามหมวดถึงคาราเพราะไม่ได้ข่าวเลยตั้งแต่ขุนเดชย้ายมาอยู่ที่ศรีสังข์ฯ ผู้หมวดอ้ำๆ อึ้งๆ หนักใจที่จะพูดถึง คารา บอกขุนเดชเพียงแต่ว่าคาราเป็นอาจารย์อยู่ที่คณะ โบราณคดีอย่างที่ฝันไว้ และตัวเองก็ไม่ได้เจอกันนาน แล้วเพราะต้องย้ายไปทำงานหลายจังหวัด ยงยุทธชวนขุนเดชวกกลับมาคุยเรื่องการตายของ ไอ้เถร เพราะเกิด ความสงสัยว่าไม่น่าจะเกิดจากงูกัดจนเสียชีวิตเพียงอย่างเดียว เนื่องจากตอนไปชันสูตรศพเห็นร่องรอยการ ถูกตีด้วยของแข็งตามร่างกาย แต่ไม่รู้ว่าเป็นของแข็งนั้นคืออะไร จำแทนสงสัยถามย้อนว่าหมวดคิดว่าเป็น คดีฆาตกรรม หมวดยงยุทธตอบว่าค่อนข้างแน่ใจ แต่จำแทนไม่คล้อยตามข้อสันนิษฐานของหมวดคิดว่าใน ศรีสังข์ฯ ไม่มีฆาตกร เพราะชื่อศรีสังข์ฯ หมายความว่า เป็นเมืองของคนดี ขุนเดชได้แต่ฟังเงิบๆ ในขณะที่ หมวดยงยุทธสนใจคาบที่ขุนเดชพกอยู่ ขุนเดชบอกเพียงแต่ว่าเป็นคาบของพ่อที่ทิ้งไว้ให้ก่อนตาย หมวด ยงยุทธอยากจะขอดู ขุนเดชว่ามันเป็นเพียงแค่คาบหักที่มีแต่สนิมใช้ชุดหญาตายหญา ยังไม่ได้เลย

ต่อมาไม่นาน ได้มีคณะอาจารย์และนิสิตนักศึกษาจากกรุงเทพฯ มาเรียนรู้และดูงานเกี่ยวกับเรื่อง โบราณสถาน อาจารย์ประทับใจแนะนำให้ขุนเดชรู้จักกับอาจารย์คารา เมื่อทั้งคู่ได้พบกันขุนเดชจึงนึกได้ว่า ทำที่อ้ำๆ อึ้งๆ ของหมวดยงยุทธมีความหมายซ่อนเร้น แท้จริงก็คือทุกวันนี้หมวดยงยุทธก็ยังพยายามตามจับ คาราอยู่ เพราะเป็นผู้ชายตรงๆ จับผู้หญิงไม่เป็น ทำให้ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา ยังไม่สามารถเอาชนะใจคาราได้ เมื่อสบโอกาสรู้ว่าอาจารย์คาราจะมาปักหลักทำงานที่ศรีสังข์ฯ จึงทำเรื่องขอย้ายตามมาเพื่อจะได้อยู่ใกล้ๆ นั้นเอง

ขุนเดชถามอาจารย์คาราถึงลุงเถิน คาราบอกพ่อเสียไปเมื่อ 3 ปีก่อน ขุนเดชรู้สึกเสียใจที่ไม่ได้ไปเคารพศพ คาราชวนจึงชวนขุนเดชไปทำบุญทำสังฆทานให้พ่อด้วยกัน แต่ระหว่างที่ทำบุญด้วยกันที่วัด อาจารย์คาราได้เจอบัวทอง คาราสังเกตเห็นท่าทีของบัวทองที่สนิทสนมกับขุนเดช ก็พอจะเดาออกว่า ขุนเดชกับบัวทองน่าจะมิใจให้กัน และทำใจยอมรับว่าขุนเดชไม่เคยมองเธอในฐานะคนรักเลยสักครั้ง อาจารย์คาราจึงยับยั้งชั่งใจและเริ่มเปิดใจให้กับหมวดขงยุทธ

ระหว่างนั้นกำนันบุญและลูกชายชื่อ **สัมฤทธิ์** ซึ่งมีนิสัยไม่ต่างจากพ่อทั้งจี๋ โกง เจ้าชู้ และชอบเก็บสะสมวัตถุโบราณ โดยเฉพาะพระเครื่อง พระผงที่อยู่ในกรุเจดีย์ สองพ่อลูกคิดแผนชั่วจะขโมยวัตถุโบราณและตัดเศียรพระ แต่หากคนฝีมือดีไม่ได้เพราะลูกน้องที่ใช้ให้ไปทำก็ถูกขุนเดชจัดการจนเกือบหมด จึงนึกถึงนายเปรี๊ยะ **อยุธยา** หรือฉายา **เปรี๊ยะ เสียงปลั่ง** โจรมืออาชีพลักลอบขุดเจาะขโมยพระทำมาทั่วทุกสารทิศ เปรี๊ยะเข้ามาหาข้อมูลเกี่ยวกับพระองค์ใหญ่ที่ร้านกาแฟนายฮวด ขุนเดชรู้สึกสงสัยในตัวเปรี๊ยะ จึงแอบตามไปพบเปรี๊ยะกำลังขโมยตัดเศียรพระองค์ใหญ่ ขุนเดชจึงเข้าไปจัดการเปรี๊ยะ ทั้งคู่ต่อสู้กันเปรี๊ยะล้มไปใส่องค์พระ เศียรพระที่เปรี๊ยะเจาะไว้จึงตกลงมาทับร่างเปรี๊ยะเสียชีวิต

แต่กระนั้นโจรชั่วหนักแผ่นดินก็ยังไม่หมดไป ยังมีสองพ่อลูก **ผู้ใหญ่นวม** กับลูกชายชื่อ **น้ำ** ที่มีนิสัยนักเลงอันธพาล คบโจร โกงการพนัน จูดผู้หญิง ชอบขโมยขุดพระขุดเจดีย์ รู้มาว่าเจดีย์บนเขามีสมบัติและกรุพระเก่าอยู่ จึงขึ้นเขาไปประเบิดเจดีย์เพื่อขโมยพระในกรุ แต่ก็ถูกขุนเดชตามฆ่าโดยใช้ดาบนิลของลุงเถินที่เหมือนกับดาบนิลของพ่อซึ่งใช้การไม่ได้มาเป็นอาวุธต่อสู้กับพวกคนเลวทั้งสองคน ขุนเดช ใช้เชือกรัดคอ น้ำ โหนกับต้นไม้ตายแล้วนำศพมาประจาน

เหตุการณ์ของโจรขโมยพระที่ถูกฆ่าตายหลายคน ทำให้หมวดขงยุทธสงสัยและเริ่มตามสืบหาฝีมือของฆาตกรรายนี้ แต่หมวดขงยุทธก็จนปัญญา จนเมื่อผลการพิสูจน์หลักฐานแน่ชัดว่า ของแข็งที่ใช้ทำร้ายพวกคนร้ายมีลักษณะตรงกับพลอกดาบที่ขุนเดชพกติดตัวทุกประการ หมวดขงยุทธจึงมั่นใจว่าเป็นฝีมือของขุนเดช ซึ่งตั้งศาลเตี้ยลงทัณฑ์พวกโจรโง่บาปโดยไม่สนใจกฎหมาย ทำให้หมวดขงยุทธไม่พอใจขุนเดช และคอยจับผิดว่า ขุนเดชจะต้องมีดาบเล่มอื่นอีกที่ไม่ใช่แค่ดาบนิลหักของพ่อซึ่งพกไว้ดับตาคนอื่น

หมวดยงยุทธพยายามพูดกับจำเแทน ให้เชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นฝีมือของขุนเดช และกล่าวว่า ขุนเดชเป็นวีรบุรุษบาป ให้จำเแทนช่วยกันหาหลักฐานมามัดตัวขุนเดชให้ได้ แม้ว่าขุนเดช จะเป็นเพื่อนเก่า แต่กฎหมายก็ต้องศักดิ์สิทธิ์เมื่ออยู่ในมือผู้พิทักษ์นคราษฎร์

หลังจากที่กำนันบุญทำงานไม่สำเร็จ ไม่มีสมบัติโบราณส่งไปให้ตามใบสั่งจากกรุงเทพฯ เพราะถูกขัดขวางจากขุนเดชตลอด ทำให้ ท่านรัฐมนตรีปราชญ์ ผู้ขึ้นชอบในวัตถุโบราณและเป็นผู้อยู่เบื้องหลังใบสั่ง ที่ส่งไปให้กำนันบุญจัดหามาให้เริ่มแสดงอาการไม่พอใจ แต่ด้วยความที่เป็นถึงรัฐมนตรีจึงไม่สามารถออกหน้าได้ รัฐมนตรีปราชญ์จึงเรียกประดัดทนายความและเลขาประจำตัวมาจัดการทุกอย่างให้ได้ตามประสงค์

เมื่อ 10 ปีที่แล้ว หลังจากที่ประดัดหนีภัยการเมืองไปอยู่เมืองนอก ประดัดเรียนจบทางด้านกฎหมาย และเดินทางกลับมาทำงานเป็นทนายและเลขาส่วนตัวให้กับท่านรัฐมนตรี เพราะมีจุดประสงค์ที่อยากจะก้าว ขึ้นสู่อำนาจอีกครั้งหลังจากที่พ่อต้องตายอยู่ที่เมืองนอก ประดัดจึงจำยอมให้ท่านรัฐมนตรี โขกสลับ ต่างๆ นานา โดยในระหว่างนั้นก็วางแผนตีสวนกับ ปารมี ลูกสาวคนสวยวัยเพียง 16 ของท่าน รัฐมนตรีเพื่อ ใช้เป็นสะพานให้ตัวเองยกฐานะเป็นลูกเขยท่าน ซึ่งแผนการของประดัดก็ดูจะสดใสเพราะปารมี เป็นเด็กสาว แก่แดด ชอบช้อปปิ้งและชอบหนุ่มหล่อๆ ซึ่งประดัดก็เรียกความสนใจได้ไม่น้อยทีเดียว แต่ประดัดต้องทำ อย่างลับๆ ไม่ให้ท่านรัฐมนตรีรู้แผนการและไม่ให้ปารมีรู้ด้วยว่าประดัดมีคู่ขาเป็น คำผกา นักร้องในบาร์ที่ นอกจากจะขายเสียง แล้วยังขายร่างกายเพื่อแลกกับเงิน และยอมทำตามทุกอย่างที่ประดัดเรียกใช้ เพราะหวัง ว่าเมื่อวันที่ประดัดขึ้นมามีอำนาจยิ่งใหญ่ เธอก็จะได้านิสงค์จากประดัด

ท่านรัฐมนตรีมีใบสั่งที่ให้ประดัดไปจัดการหามาให้ได้ ประดัดรู้จักกับ แจ็ค ฝรั่งพูดไทย คล่อง เป็น พ่อค้าวัตถุโบราณที่กรุงเทพฯ เดินทางมาขโมยวัตถุโบราณด้วยตนเอง โดยให้กำนันบุญคอยช่วยเหลือ แจ็คกระเปิดเจดีย์แล้วใช้รถพังวัตถุโบราณต่างๆ พังเป็นหน้ากองโดยไม่เกรงกลัวความผิด เพราะถือว่ามีเส้น สายใหญ่เป็นถึงรัฐมนตรี ขุนเดชรู้เรื่องจึงไปจัดการฆ่าโดยการแขวนคอแจ๊คหน้าเจดีย์ การตายของแจ๊คทำให้ประดัดต้องโดนท่านรัฐมนตรีเรียกไปค่า ประดัดจึงต้องอาศัยอำนาจของท่านรัฐมนตรีมากดดันตำรวจ ในพื้นที่ให้เร่งมือจัดการตามล่าตัวฆาตกรที่กำลังลอยนวลอยู่นั่นเอง

ประดับได้เจอกับหมวดขงยุทธ คาราและขุนเดช ประดับแสดงท่าทางเจ้าชู้กับคาราเหมือนเมื่อก่อน แต่คราวนี้ประดับโดนหมวดขงยุทธจะเล่นงาน ถ้ามายุ่งกับคาราอีก ประดับเลยบ่หมวดขงยุทธว่าจะอยู่ในหน้าที่ตำรวจได้อีกไม่นาน เมื่อไหร่ที่เขามีอำนาจทั้งสามคนต้องโดนแก้แค้นชนิดหาแผ่นดินยื่นไม่มี แต่ประดับก็อยู่ในสุโขทัยได้ไม่นานต้องรีบกลับกรุงเทพฯ เพราะท่านรัฐมนตรีเรียกตัวให้กลับด่วน แต่ประดับต้องการรู้ความเคลื่อนไหวของพวกขุนเดชอริเก่า และประดับก็ไม่ค่อยไวใจพวกกำนันบุญอยู่เป็นทุนเดิม จึงตั้งให้คำผกาย้ายเข้ามาอยู่ที่ศรีสัชฯ เพื่อเป็นหูเป็นตาให้คอยส่งข่าวคราวให้ประดับรู้ตลอดเวลา แต่คำผกาอยู่ที่ศรีสัชฯ ได้วันแรกก็มีเรื่องมีราวกับบัวทอง เพราะไปดูถูกบัวทองกับคำปิ่นจนมีเรื่องมีราวทำให้คำผกากับบัวทองเป็นไม้อื้อไม้อกกัน

ส่วนเรื่องด่วนนั้นก็คือท่านรัฐมนตรี จับได้ว่าประดับกับปารมีแอบลักลอบมีความสัมพันธ์กันจนปารมีตั้งท้อง ประดับโดนท่านรัฐมนตรีเรียกคนมาซ้อมเพราะไม่พอใจ แต่ท่านรัฐมนตรีก็ไม่กล้าเอาเรื่องประดับถึงโรงพักฐานพรากผู้เยาว์เพราะกลัวจะเป็นข่าวฉาวโฉ่ ปารมีก็มาอ่อนนวยพรขอร้องให้ไว้ชีวิตประดับเพราะรักกันจริงๆ และให้เห็นแก่ลูกในท้อง ท่านรัฐมนตรีทำอะไรไม่ได้จำเป็นต้องเลื่อนฐานะประดับให้ขึ้นมาเป็นลูกเขย ซึ่งก็สนใจประดับทันที

กำนันบุญเริ่มหงุดหงิดหัวเสียไม่รู้จะไปพึ่งใครให้ทำงานให้ ทำให้รู้สึกขวางหูขวางตาลงไม่ลงมือกับทุกคนไปหมด ไม่เว้นแม้แต่ รำพัน เมียใหม่ของกำนันและเป็นแม่เลี้ยงของ สัมฤทธิ์ ก็โดนกำนันตบตีระบายนามณ์ เพียงเพราะรำพันปล่อยให้ ทิพย์ ลูกสาววัย 12 ที่เกิดกับกำนันบุญซึ่งเป็นปัญญาอ่อน ชอบฟ้อนรำรบกวนอารมณ์กำนัน จนกำนันคิดจะส่งทิพย์ให้ไปอยู่โรงพยาบาลบ้า แต่รำพันก็อ่อนนวยพรขอเลี้ยงไว้ เพราะยังงี้ก็ลูก กำนันบุญเริ่มเบื่อเมียอย่างรำพันจึงหันไปสนใจคำผกา พยายามให้แก้วแหวนเงินทองปรนเปรอคำผกาทุกอย่าง ซึ่งคำผกาก็ชอบออกชอบใจเพราะเป็นคนเห็นแก่เงิน จึงใช้มารยาชั่วให้กำนันหลงหัวปักหัวปำหลอกเอาทรัพย์สินเงินทอง แต่เมื่อวันที่คำผการู้ว่าประดับจะต้องแต่งงานกับปารมี และเห็นกลางว่าตัวเองอาจจะถูกประดับเฉดหัวส่ง คำผกาจึงยอมตกเป็นของกำนันบุญใช้ความเป็นหญิงสองฝักหลอกเอาสมบัติจากกำนันอย่างไม่อายฟ้าอายดิน

กำนันบุญนึกถึงเสือแซน ลูกน้องเก่าซึ่งเมื่อ 20 ปีที่แล้วเป็นผู้ลงมือฆ่าพ่อของขุนเดช ให้กลับมาช่วยงานขโมยพระ เสือแซนไม่ชอบสะสมวัตถุโบราณ แต่จะชอบสะสมอาวุธโบราณ เช่น มีด หอก ดาบ เมื่อตำรวจสืบทราบจึงส่งสายตำรวจชื่อ นายเหลือง เข้าไปติดสนิทโดยเอาดาบโบราณไปให้เสือแซนเพื่อสร้างความไว้วางใจ เหลืองบอกเสือแซนว่าถ้าอยากได้อีกก็ยังมีอีกเยอะ เพราะรู้แหล่งที่ฝังสมบัติอยู่ในถ้ำบนเขา เสือแซนหลงกลเชื่อจึงตามเหลืองขึ้นไปในถ้ำ เมื่อสบโอกาสเหลืองผลักเสือแซนตกลงไปก้นถ้ำ แล้วออกมาตามหมวดขงยุทธกับจำแทนซึ่งรออยู่ด้านนอกเพื่อรอจับ แต่ระหว่างนั้นขุนเดชซึ่งซ่อนตัวอยู่ในถ้ำก็ได้โอกาสล้างแค้นให้พ่อ โดยปล่อยขงจ้อมาให้กัดเสือแซนแล้วใช้ดาบนิลฟันคอเสือแซนจนหลุดจากบ่า พอตำรวจเข้ามาก็เจอแต่สภาพศพของเสือแซนที่ถูกฆ่าตายอย่างทารุณ ซึ่งสร้างความสงสัยให้กับหมวดขงยุทธว่าต้องเป็นฝีมือของขุนเดชแน่ๆ

การตายของเสือแซนทำให้กำนันบุญนึกใจมาก จึงสั่งคนไปลอบยิงขุนเดชขณะที่กำลังตกแต่งเจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์ ขุนเดชร่วงลงมาจากยอดเจดีย์แต่รอดตายเพราะตกลงมาในดงต้นพุทธรักษา ในขณะที่ ขุนเดชถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลหมวดขงยุทธกับจำแทนก็มาตรวจที่เกิดเหตุ จำแทนเจอดาบนิลของขุนเดช ที่ตกอยู่จึงหยิบขึ้นมาดู แต่พอชักดาบออกมาพบว่าข้างในไม่ใช่ดาบหักอย่างที่ขุนเดชเอาให้ดูมาตลอด แต่มันเป็นดาบนิลที่คมกริบ จำแทนตกใจมากหรือว่าที่หมวดขงยุทธสงสัยจะเป็นเรื่องจริง แต่พอหมวดขงยุทธเดินมาจำแทนรีบเก็บดาบเข้าฝักแล้วทำเป็นไม่มีอะไรเกิดขึ้น จำแทนรีบตามไปที่โรงพยาบาลแล้วฝากดาบนิลให้บัวทองเอาไปคืนขุนเดชโดยที่ยังเก็บเอาความสงสัยไว้กับตัว

ด้านกำนันบุญนารู้ว่าขุนเดชยังไม่ตาย จึงได้ปรึกษาหารือกับ วงศ์ เจ้าของบ่อนพนัน ที่คอยสนับสนุนและทำงานให้กำนันบุญนมาโดยตลอดว่า จะจัดการขุนเดชกับพวกคนอื่น ๆ ที่คอยขัดขวางอย่างไรดี จึงสั่งให้วงศ์รวบรวมลูกน้องไปก่อวุ่นสถานที่ต่างๆ จนสร้างความโกลาหล โดยเฉพาะกับกลุ่มนักศึกษาชายและหญิงของอาจารย์ดาราที่โดนพวกนักเลงบ่อนของวงศ์คุกคามความปลอดภัย บุกเข้าไปทำอนาจารนักศึกษาสาวๆ เมื่ออาจารย์ดาราจะเอาเรื่อง วงศ์ก็หัวหมอใช้อิทธิพลของกำนันบุญนเอาตัวรอดจากคุกจากตารางออกมาได้ ทำให้อาจารย์ดาราไม่พอใจหมวดขงยุทธที่ปล่อยให้พวกนอกกฎหมายทำอะไรได้ตามอำเภอใจ หมวดขงยุทธเองซึ่งถูกผู้ใหญ่กดดันมาเรื่องมาตรการฆ่าโจรก็หลุดปากสวนกลับ เพราะไม่พอใจที่ถูกอาจารย์ดาราต่อว่า และคิดว่าอาจารย์ดาราเห็นด้วยกับการกระทำของวีรบุรุษบาปที่พวกชาวบ้านกำลังยกย่องเชิดชู แต่สิ่งที่มันทำก็ไม่ต่างจากอาชญากรคนหนึ่ง

วงศ์ยามใจทำเรื่องผิดกฎหมายได้โดยไม่เกรงกลัวเพราะถือว่ามีกำนันบุญและรัฐมนตรี ที่คอยหนุนหลังกำนันบุญช่วยอยู่ และเมื่อรู้เรื่องว่ามีสมบัติอยู่บนเขาจึงได้ชักชวน นางหวาด ซึ่งเป็นเมียขึ้นไปขุดสมบัติด้วยกัน เมื่อวงศ์ขุดเจอคาบทองคำส่วนหวาดเจอกำไลทองจึงดีใจพากันกลับบ้าน พอรุ่งเช้าวงศ์ถูกผีเข้าสิงเอาคาบทองคำไล่ฟัน เมียหวาดจึงต่อสู้แล้วใช้มีดฟันวงศ์จนตาย ส่วนตนเองพม่าฝวตายจึงเป็นบ้าเอาคาบและกำไลทองคำหนีเข้าป่าหายสาบสูญไป

สำหรับนายสัมฤทธิ์ลูกชายของกำนันบุญซึ่งเคยเจอบัวทองในงานวัด จึงรู้สึกถูกตาต้องใจในความสุขของบัวทอง สัมฤทธิ์พยายามตามจีบและเอาของมีค่ามาให้บัวทองเพื่อหวังจะชนะใจ แต่บัวทองไม่เล่นด้วยแถมยังเกลียดเข้าไส้ คำผกาเองก็เกลียดบัวทองอยู่แล้วจึงเป่าหูให้สัมฤทธิ์วางแผนล่อบัวทองมาทำเมีย สัมฤทธิ์เห็นด้วยจึงวางแผนให้ลูกน้องและ จำเรียม คนงานเก่าของขุนเดชมาช่วยล่อบัวทองไปไว้ที่กระท่อมร้าง บัวทองเกือบจะตกเป็นของสัมฤทธิ์ โชคดีที่นางหวาดโผล่มาอาละวาดเอาคาบไล่ฟันสัมฤทธิ์ บัวทองจึงหนีหลุดไปได้

สัมฤทธิ์โกรธมากจึงยิงนางหวาดตายและเอากำไลทองมาจากนางหวาด พอตำรวจรู้เรื่องจากหมอน้อย หมอประจำหมู่บ้านที่เป็นที่เคารพของทุกคน ซึ่งเห็นเหตุการณ์บัวทองถูกล่อและมาแจ้งความให้ตำรวจไปช่วยบัวทอง จำแทนจึงนำกำลังมาช่วยหลาน จำเรียมซึ่งคอยคุ้มกันทางอยู่ได้ยินพวกลูกน้องของสัมฤทธิ์คุยกันว่า บัวทองเป็นแฟนของขุนเดชจึงตกใจมาก เพราะไม่เคยรู้มาก่อนว่าบัวทองเป็นแฟนของ ขุนเดชซึ่งเป็นหัวหน้าเก่า

สาเหตุที่จำเรียมยอมทำชั่วช่วยสัมฤทธิ์ล่อบัวทองเพราะอยากได้เงินไปให้แม่ที่กำลังป่วยและจะบวชทดแทนบุญคุณให้แม่ แต่พอรู้ว่าบัวทองเป็นแฟนของขุนเดช จำเรียมเริ่มกลัวจึงรีบหนีไป ส่วนสัมฤทธิ์ก็เกือบโดนตำรวจจับได้ แต่ได้มาเจอ เสือเพ็ก เพื่อนเก่าของกำนันบุญมาช่วยไว้ แล้วพาไปอยู่ที่ซุ้มโจรด้วยกันช่วยกันออกปล้นฆ่าชาวบ้าน แต่สัมฤทธิ์คิดชั่วอยากได้ลูกน้องของเสือเพ็กมาเป็นของตัวเอง จึงหักหลังฆ่าเสือเพ็กแล้วตั้งตัวเป็นหัวหน้าโจรซะเอง

หลังจากที่จำเริญกับพวกคนอื่นๆ หนีตำรวจมาได้ก็มาถูกขุนเดชไล่ล่าฆ่าตายทีละคน เหลือแต่จำเริญที่หนีมาบวชเพื่อทดแทนคุณแม่ กลับตัวกลับใจสำนึกผิดหวังว่า การบวชครั้งนี้นอกจากทดแทนบุญคุณแม่แล้วยังจะช่วยลบล้างความผิดที่ทำมา ขุนเดชตามมางานบวชของจำเริญ โดยมีหมวดยงยุทธกับจำเริญแอบตามมาดูขุนเดชว่าจะฆ่าจำเริญหรือไม่ แต่เมื่อขุนเดชมาเจอจำเริญที่อยู่ในผ้าเหลืองแล้วจึงอโหสิกรรมทุกอย่างให้กับจำเริญ จำเริญจึงรู้สึกโล่งใจที่ขุนเดชไม่ทำอะไรวุ่นวายลงไป

คำว่าอโหสิกรรมที่ขุนเดชกล่าวต่อหน้าพระจำเริญทำให้ขุนเดชเริ่มคิดได้ และการดูแลเอาใจใส่ของบ่าวทองในระหว่างที่ขุนเดชพักรักษาตัวตอนที่ถูกยิง ก็ทำให้หัวใจของขุนเดชที่เคยตั้งใจไว้ว่าจะไม่มีความรักให้ใครก็เริ่มอ่อนผ่อนลง เมื่อรู้ข่าวเรื่องโจรขโมยพระขุนเดชก็พยายามถอยและไม่ลงมือเอง แต่ส่งเบาะแสให้กับตำรวจให้เป็นฝ่ายจัดการ จนกระทั่งมีชายเชื้อสายจีนไว้ผมเปียยาวขายของเด็กเล่นอาศัยอยู่บนเรือชาวบ้านเรียกเค้าว่า **จีนเปีย** เข้ามาในศรีสัชนา ขุนเดชรู้สึกสงสัยในท่าที่มีพิรุณ จึงพยายามสืบจนรู้ว่าเป็นพวกขโมยพระแล้วนำพระมาซ่อนไว้บนเรือ ขุนเดชจึงให้เบาะแสบตำรวจจนตำรวจสามารถจับจีนเปียไว้ได้

จีนเปียถูกขังอยู่ในตารางแต่ได้วางแผนจะแหกคุกออกไป จึงโกหกว่าหิวน้ำให้ตำรวจเอาน้ำมาให้พอตำรวจผลอจึงเอามิดเล็กที่ซ่อนอยู่ที่ผมเปียออกมาปาดคอตำรวจตายแล้วหลบหนีออกไป ตำรวจพยายามไล่ล่าจีนเปีย แต่จีนเปียก็สามารถหนีไปได้ ขุนเดชจึงต้องออกโรงด้วยตนเองจัดการฆ่าจีนเปียแล้วนำศพมาส่งให้ที่สถานีตำรวจ

หลังจากที่สัมฤทธิ์เป็นหัวหน้าโจรปล้นฆ่าชาวบ้าน จนถูกทางการกดดันตามล่าตัว สัมฤทธิ์จึงหนีกลับมากบดานที่บ้านกำนันบุญที่ใช้อิทธิพลของตัวเองซ่อนลูกชายเอาไว้ไม่ให้ใครกล้าเข้ามายุ่ง ทางฟากรัฐมนตรีปราชญ์ที่พยายามปกปิดเรื่องลูกสาวท้องโตในวัยเรียนมาตลอด แต่เรื่องอื้อฉาวก็ไม่สามารถปกปิดได้ สาเหตุเพราะระดับทะเลาะกับปารมี เนื่องจากไปจับได้ว่าระดับไปมีอะไรกับคำพกาโสภณิราคาถูกและรู้ความจริงว่าระดับไม่เคยรักเธอเลย คิดแต่จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อได้เข้ามาเป็นลูกเขยรัฐมนตรี ปารมีน้อยใจระดับขับรถออกจากบ้านแล้วไปชนแม่ค้าข้างถนนตายกลายเป็นข่าวครึกโครม ลูกสาวรัฐมนตรีท้องโตขับรถชนคนตาย

ชื่อเสียงของรัฐมนตรีปราชญ์เสียหายหนัก จนมีข่าวแว่วมาว่ามีสิทธิ์จะถูกถอดถอน ประดับกลัวว่าตัวเองจะเสียโอกาสถ้าไม่มีพ่อตาเป็นรัฐมนตรี จึงอาสาว่าจะทำทุกอย่างไม่ให้ท่านรัฐมนตรีหลุดจากเก้าอี้ รัฐมนตรีปราชญ์รู้ว่าถ้าสามารถหาเครื่องขามสังคโลกโบราณที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์มาเป็นสินบนให้กับผู้ใหญ่ในพรรคได้ เก้าอี้ของตัวเองก็จะไม่หลุด เพราะเครื่องขามสังคโลกที่ยังสมบูรณ์และงดงามไว้ที่ติไม่ได้ใช่ของหาได้ง่าย ๆ เท่าที่มีอยู่ก็มีแต่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเท่านั้น ประดับอาสาว่าจะจัดการเรื่องนี้ให้เองเพราะก่อนหน้านี้ได้ข่าวจากกำนันบุญว่ามีการค้าพบเครื่องขามสังคโลกในสภาพสมบูรณ์ที่ศรีสะเกษ

ประดับเดินทางมาหากำนันบุญซึ่งได้ยืนยันเรื่องเครื่องขามสังคโลกว่า มีการค้นพบแล้วจริงๆ โดยรู้มาจากลูกน้องที่เคยแอบเข้าไปลักขุดขโมยของโบราณในที่ดินของหมอน้อย และรู้ว่าหมอน้อยมีเครื่องขามสังคโลกโบราณอยู่ กำนันบุญจึงไปทาบตามขอซื้อแต่ถูกหมอน้อยปฏิเสธ หมอน้อยบอกกำนันบุญว่าได้บริจาคที่ดินรวมถึงเครื่องขามสังคโลกให้กับทางการหมดแล้ว เพื่อเป็นประโยชน์แก่แผ่นดิน กำนันบุญโกรธมากจึงให้สัมฤทธิ์พาลูกน้องไปปล้นที่บ้านหมอน้อย สัมฤทธิ์ฆ่าหมอน้อย เมียและลูก รวมถึงนายชื่น คนงานเฝ้าไร่ตายทั้งบ้าน แต่โชคดีที่นายชื่นแค่บาดเจ็บจึงมาบอกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าพวกสัมฤทธิ์เป็นคนลงมือฆ่าหมอน้อยและครอบครัว หมอเวียงยุทธบุกไปตามจับสัมฤทธิ์ที่บ้านกำนันบุญ แต่กำนันบุญรู้ตัวว่าตำรวจจะมาเพราะจับลูกชาย เพราะรำพันแอบส่งข่าวให้ตำรวจรู้ที่สัมฤทธิ์กบดานอยู่ที่บ้าน สัมฤทธิ์รอดไปได้โดยส่งให้ไปกบดานอยู่กับ นายซ้อน ลูกน้องเก่าที่ทำไร่อยู่ที่เขาพนมเพลิง

รำพันถูกกำนันบุญตบตีทำร้ายจะเอาถึงตาย ทิพย์ร้องไห้กระจองอแงเข้าไปกอดไม่ให้พ่อทำร้ายแม่ กำนันโกรธลูกสาวปัญญาอ่อนและทนราคาไม่ไหว คำผกาฯส่งให้กำนันบุญจับลากตัวไปส่งโรงพยาบาล บ้า เพราะทนราคาทิพย์ที่ขอมมาทำให้เธอหงุดหงิดอารมณ์เสียอยู่บ่อยๆ แต่ระหว่างลุดกระซากลากถูทิพย์สะบัดตัวหนี กำนันบุญกับคำผกาฯช่วยกันจับตัวทิพย์อยู่เกิดพลาดท่าตกบันไดลงมาหมดสติทั้งคู่

ในระหว่างที่หมดสติไปนั่นเอง กำนันบุญได้ฝันเห็นภาพในอดีตของตัวเองที่เคยไปลักตัดเศียรพระ และได้เจอภูหน้านับเป็นสิบๆ ตัวเลื้อยปกป้อนองค์พระ พวกลูกน้องพากันกลัวว่าเป็นงูเจ้าไม่ควรไปยุ่งหรือไปทำร้ายไม่อย่างนั้นบาปจะติดตัว แต่กำนันบุญไม่เกรงกลัวบาปกลัวกรรมเอาดั่งน้ำมันราดแล้วจุดไฟเผาฆ่าเจ้าจนตายเกลี้ยง

หลังจากนั้นไม่นานราพันก็คลอดลูกออกมาเป็นทิพย์ ที่ตอนเกิดมีเกล็ดตามตัวเหมือนเกล็ดงู และเมื่อโตขึ้นทิพย์ก็มีอาการปัญญาอ่อนไม่สมประกอบ ส่วนคำผกาที่ฝันเห็นภาพตัวเองตอนเป็นเด็กยากจนไม่มีข้าวกิน จนต้องไปลักขโมยข้าวแม่ค้าคนหนึ่งเป็นประจำ จนวันหนึ่งเขาจับได้และสั่งไม่ให้ขโมยอีกถ้าอยากกินก็ให้มาขอ แต่เพราะสันดานชอบลักเล็กขโมยน้อยที่ติดเป็นนิสัย เมื่อเห็นแม่ค้ามีสร้อยทองใส่ก็อยากได้จึงแอบขโมยมาเก็บไว้ เมื่อแม่ค้าจับได้คำผกาที่ลักแม่ค้าล้มลงไปที่ถนนจนถูกรถชนตาย

เมื่อกำนันบุญกับคำผกาฟื้นขึ้นมา ก็พบว่า ราพันได้พาทิพย์หนีไปแล้ว ส่วนกำนันบุญเมื่อพยายามจะลุกขึ้นก็ทำไม่ได้เหมือนก่อน เพราะแข้งขาไม่มีเรี่ยวมีแรงจะขยับไปไหนก็ต้องใช้วิธีเลื้อยเอาคล้ายกับงู หมอบอกว่าที่กำนันบุญเป็นอย่างนี้ สาเหตุมาจากการตกบันไดทำให้เส้นประสาทที่ขาเสียหาย คำผกาเห็นเข้าก็รู้สึกทุเรศลูกตาไม่สนใจใยดีกำนันบุญอีก และแอบขโมยกุญแจห้องเก็บสมบัติของกำนัน เพื่อเข้าไปลักเอาแก้วแหวนเงินทองของกำนัน โดยเฉพาะกับกำไลทองที่สัมฤทธิ์เอามาจากศพนางหวาด แต่เมื่อคำผกาเอากำไลมาสวม คำผกาที่มีอาการไม่ต่างจากนางหวาดที่คลุ้มคลั่ง ควงดาบออกไปฟันลูกน้องกำนันบุญ และหนีมาเจอประดับ คำผกาที่พยายามทำร้ายประดับ ในที่สุดก็ถูกประดับยิงตายและเก็บเอากำไลทองจากคำผกา มาไว้กับตัวเอง

กำนันบุญเริ่มกังวลและคิดถึงบาปกรรมที่เคยทำไว้กับงูเจ้าในอดีต ประดับมาหากำนันบุญเพื่อขอเอาขามสังคโลกที่ได้มาจากหมอน้อย กำนันบุญยื่นข้อเสนอเพิ่มเติมนอกจากเรื่องเงินแล้ว อยากจะขอให้ท่านรัฐมนตรีช่วยเหลือลูกชายให้พ้นคดี และช่วยหาหมอกุ้งๆ มารักษาให้กลับมาเดินได้อีกครั้ง เพราะเกรงกลัวว่าถ้าไอ้ขุนเดชมันรู้ตัวเองกลายเป็นแค่อีพิการ มันต้องตามมาจัดการฆ่าแก้แค้นที่เคยไปฆ่าพ่อมันแน่ๆ

ประดับรู้ว่าขุนเดชศัตรูในอดีตที่เคยฝากความแค้นกันไว้นั้น ตอนนี้มันก็ยังตามรังควานเขาไม่หยุด ประดับคิดแผนการบางอย่างที่จะจัดการกับขุนเดชเพื่อล้างความแค้น เลยทำเป็นรับปากกับกำนันบุญว่าจะจัดการตามที่ต้องการทุกอย่าง แต่พอลงจากเรือนของกำนันบุญได้ไม่เท่าไร ประดับก็ส่งลูกน้องให้จัดการเผาบ้านกำนันบุญ ทรัพย์สินสมบัติของกำนันบุญก็ส่งให้คนขนออกมาจนเกลี้ยง ลูกน้องคนไหนที่ไม่ยอมแปรพักตร์ก็จัดการฆ่าตายให้หมด แล้วใช้เลือดเขียนบนผนังเรือนว่านี่คือการแก้แค้นของขุนเดช

การตายของหมอน้อยพร้อมกับครอบครัว สร้างความเสียใจให้กับทุกคนในศรีสัชนาที่ต้องสิ้นคนดี ขุนเดชรักและเคารพหมอน้อยเหมือนญาติผู้ใหญ่ จึงโกรธแค้นเป็นอย่างมากและคิดแก้แค้นให้หมอน้อย นายซ็อน ซึ่งให้ที่พักรับสัมฤทธิ์แอบมาพบกับขุนเดช เพื่อส่งข่าวเรื่องของสัมฤทธิ์ให้รู้ ถึงนายซ็อนจะเคยเป็นลูกน้องของกำนันบุญ แต่ตอนนี้ก็กลับตัวกลับใจแล้ว จึงขอให้ขุนเดชไปจัดการกับนายสัมฤทธิ์ที่เขาพนมเพลิง ขุนเดชจึงตามไปฆ่าโดยขุดหลุมพรางให้สัมฤทธิ์ตกไปในหลุมแล้วใช้น้ำมันราดเผาสัมฤทธิ์ ทั้งเป็น และยืนยันตายอย่างทรมาณให้สาสมกับความผิดที่เคยทำ หมวดยงยุทธตามมาพบขุนเดชฆ่านายสัมฤทธิ์ซึ่งเป็นหลักฐานคาตา ขงยุทธขอให้ขุนเดชมอบตัว เพราะตอนนี้ขุนเดชกลายเป็นอาชญากรที่ตำรวจต้องการ หลังจากที่ได้ไปปล้นเผาบ้านของกำนันบุญ ขุนเดชปฏิเสธไม่ได้เป็นคนไปปล้นบ้านกำนันบุญ หมวดยงยุทธและจำแทนเชื่อว่าขุนเดชไม่ได้ทำและโดนใส่ร้าย จึงต้องขอร้องให้ขุนเดชมอบตัวเพื่อไปพิสูจน์ความจริงกับศาล แต่ขุนเดชไม่ยอมมอบตัวและเข้าต่อสู้กับหมวดยงยุทธจนเอาตัวรอดหนีไปได้

ที่จริงแล้วกำนันบุญยังไม่ตาย แต่ถูกประคับจับตัวเอาไว้เพื่อเรียกให้ขุนเดชมาจัดการ โดยประดับเตรียมซ่อนแผนให้ตำรวจมาพบตอนที่ขุนเดชฆ่ากำนันบุญ ประดับส่งข่าวเรื่องกำนันบุญให้ขุนเดชรู้ผ่านทางอาจารย์คาราว่ากำนันบุญอยู่ที่ถ้ำพระศิลาบนเขาหลวง ที่ๆ พ่อของขุนเดชถูกฆ่าตาย อาจารย์คาราเตือนขุนเดชไม่ให้ไปตกหลุมพรางของประดับ และอาจารย์ประทีปก็เอาคำพูดของหลวงพ่อสุขที่เคยเตือน เอาไว้พูดให้ขุนเดชรู้ แต่ขุนเดชยืนยันว่าชีวิตเขาเกิดมาเพื่อปกป้องสมบัติของชาติ เขาคือทหารของพระร่วง

ขุนเดช เดินทางไปที่ถ้ำศิลาและได้พบกำนันบุญในสภาพนั่งรถเข็นนำเวทนา กำนันบุญขอร้องขุนเดช ให้ไว้ชีวิต อ้างว่าตอนนี้ตัวเองก็ไม่เหลืออะไรอีกแล้ว ได้รับกรรมที่เคยทำไว้แล้ว อยากให้ขุนเดชขอโทษให้ ขุนเดชลังเลใจนึกถึงคำพูดของหลวงพ่อสุขที่อาจารย์ประทีปบอกไว้ และคำสัญญากับบัวทองว่าจะใช้ชีวิตด้วยกันอย่างสงบ ขุนเดชคิดจะขอโทษให้ แต่กลับถูกกำนันใช้ปืนที่ซุกเอาไว้ยิงเข้ากลางอก

ขุนเดชทรุดฮวบหายใจรวนเจ็บใจที่โดนกำนันบุญหลอก ประดับโผล่เข้ามาหัวเราะสะใจที่ขุนเดชโดนเล่นงาน กำนันบุญอ้างว่าประดับสั่งให้ทำ ประดับเข้ามาจิกหัวขุนเดช สมเพชเวทนาอยากเห็นขุนเดชตายต่อหน้าต่อตา ประดับทิ้ง ขุนเดชไว้ในถ้ำกับกำนันบุญ ขุนเดชเกือบจะตายอยู่แล้วแต่ด้วยคำพูดของพ่อที่พูดถึงพระขงขงผี ศิเวทดาที่ยิ่งใหญ่กว่าเทวดาใดๆ บนเขาหลวง ขุนเดชก็ฮึดลุกขึ้นมา กำนันบุญจะยิงซ้ำ แต่ขุนเดชก็ฟันลับเข้าที่คอด้วยดาบนิล กำนันบุญคอขาดกระเด็นสาสมกับกรรมที่ทำไว้

หมวดยงยุทธกับจำแทนตามมาที่เขาหลวง เพื่อต้องการระงับเหตุและจับตัวขุนเดช บัวทองกับอาจารย์คาราตามจำแทนมาด้วยเพราะเป็นห่วงขุนเดช แต่หมวดยงยุทธไม่ให้ขึ้นไปที่เขาหลวง อาจารย์คาราขอร้องหมวดยงยุทธให้ปล่อยขุนเดชไป แต่หมวดยงยุทธยืนยันว่าเขาต้องทำทุกอย่างตามความถูกต้อง ชาตินี้เขาก็คงทนมองหน้าใครไม่ได้ อีก และอาจารย์คาราก็คงจะภูมิใจในตัวเขาไม่ได้ อาจารย์คาราน้ำตารื้นยอมเข้าใจว่าหมวดยงยุทธมีความจำเป็นจึงยอมอยู่กับบัวทองที่คืนเขาหลวง

ขุนเดชในสภาพที่บาดเจ็บหนักไล่ล่าตามหาตัวประดับในป่าบนเขาหลวง ประดับคิดว่าตัวเองน่าจะหาทางออกได้ แต่ก็เกิดเรื่องน่าอัศจรรย์เมื่อทางออกที่เคยเดินกลับไม่เหมือนเดิม ประดับเริ่มเดินวนเวียนอยู่ในป่าจนหลงทาง และได้ยินเสียงหวีดร้องน่ากลัวไปทั่วป่า ประดับยังปีนไปทั่วเพราะคิดว่าเป็นฝีมือของขุนเดช แต่ภาพที่ประดับเห็นกลับเป็นภาพของนักรบโบราณเดินไปเดินมาอยู่รอบตัว และหนึ่งในกลุ่มนักรบโบราณก็คือขุนเดชที่ยืนจังก่า ในมือถือดาบนิลที่ชักออกมาเป็นดาบคมกริบ ขุนเดชวัดดาบเข้าสู่กับประดับและใช้มันเสียบทะลุหัวใจของประดับจนตายคาที่ จำแทนกับหมวดยงยุทธตามมาพบขุนเดชในสภาพหายใจรยริน ขุนเดชบอกหมวดยงยุทธว่าเสียใจที่ให้หมวดจับเข้าคุกไม่ได้เพราะคงสิ้นลมหายใจอยู่ที่เขาหลวงแห่งนี้ ขุนเดชขอร้องหมวดยงยุทธว่าปล่อยให้เขาตายอยู่ที่นี้ จะได้เป็นผีเฝ้าสมบัติของบรรพบุรุษจากพวกโจรป่า ขุนเดชแน่นิ่งไปต่อหน้าต่อตาหมวดยงยุทธ

รัฐมนตรีปราชญ์มาที่สุโขทัยเพื่อรับถ้วยชามสังคโลกที่ประดับเก็บไว้ให้ เมื่อนักข่าวถามถึงเรื่องของประดับที่ไปเกี่ยวข้องกับพวกค้ำวัตถุโบราณ ท่านรัฐมนตรีค่าประดับว่าเป็นพวกสารเลวและเพิ่งรู้เห็นความเลวของมันเหมือนกัน แถมยังรับปากกับประชาชนว่าจะกวาดล้างพวกขายสมบัติชาติให้สิ้นซาก แต่ครั้งเมื่อท่านรัฐมนตรีกลับมาถึงบ้านก็พบว่า ประดับได้ส่งของขวัญมาให้ปารมี โดยสั่งให้ลูกน้องเอามาให้ก่อนที่ประดับจะตาย ปารมีเปิดกล่องของขวัญออกมาพบว่าเป็นกำไลทอง ปารมีเห็นว่าสวยดีจึงสวมกำไลทองเข้าไปแล้วก็เกิดอาการคุ้มคลั่ง ลูกขึ้นมาไล่ทำร้ายรัฐมนตรีปราชญ์จนตกบันไดคอหักตายคาที่ ส่วนปารมีก็กลายเป็นบ้าเดินเพื่อละเมอว่าตัวเองเป็นเจ้าของหญิงหายออกจากบ้านไป

หมวดยงยุทธกับจำแทนและชาวบ้านทุกคนร่วมกันจัดงานเผาศพให้ขุนเดช บัวทองยื่นร้องไห้เสียใจ แค้นที่คนดีๆ อย่างขุนเดชต้องมาตายเพราะฝีมือคนชั่ว บัวทองเสียใจมากจึงได้เดินหลบออกไป จำแทนเดินตามมาแล้วเล่าความจริงให้บัวทองฟังว่า ขุนเดชยังไม่ตาย ตอนนี้หลบพักรักษาตัวอยู่ และเป็นความตั้งใจของหมวดยงยุทธที่จะให้ทุกคนเข้าใจว่าวีรบุรุษบาปอย่างขุนเดชได้ตายจากไปแล้ว บัวทองดีใจ จึงพาแม่ไปอาศัยอยู่กับขุนเดช ไปปลูกไร่ไถนาอยู่กันตามประสาอย่างมีความสุข โดยที่ไม่มีผู้ใดรู้ว่าขุนเดชยังมีชีวิตอยู่ ส่วนหมวดยงยุทธได้เลื่อนยศขึ้นเป็นผู้การที่จังหวัดสุโขทัยและได้แต่งงานกับอาจารย์คารา ทุกๆ วันหมวดยงยุทธมักจะยื่นมองโบราณสถานที่ยังทรงคุณค่า และนึกขบขันขุนเดชที่เสียสละตัวเองเพื่อปกป้องสมบัติและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้อยู่สืบไป.....

สมบัติของชาติ สมบัติของแผ่นดิน ที่บรรพบุรุษเสียสละเลือดเนื้อปกป้องสิ่งเหล่านี้ให้คงอยู่ คู่ลูกหลานมาจนทุกวันนี้ ควรค่าอย่างยิ่งที่ลูกหลานอย่างเราจะต้องรักษาและปกป้องยิ่งชีวิต เพื่อเป็นสมบัติ ล้ำค่าคู่แผ่นดินไทยไปตราบนานเท่านาน

ของทุกอย่างบรรพบุรุษรักยิ่งชีพ แม้ชีวิตก็สละได้ บรรพบุรุษจึงหวงแหนสมบัติเหล่านี้มาก ใครที่เห็นแก่เงินจนยอมขายชาติก็ย่อมได้รับผลกระทบตายตกไปตามกัน

ของแบบนี้ไม่เชื่อก็อย่าลบหลู่...

แต่สิ่งที่คุณเชื่อก็คือ... สมบัติชาติไทย เราคนไทยก็ควรช่วยกันรักษาไว้ให้อยู่คู่แผ่นดินไทยไปตราบนานชั่วลูกชั่วหลาน ให้รัฐจักรากเหง้าแห่งความเป็นไทย.